

На основу члана 112. став 2. Закона о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске - Пречишћени текст ("Службени гласник Републике Српске", бр. 55/07, 59/08 и 118/09) и члана 82. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08 и 11/09), по прибављеном мишљењу министра здравља и социјалне заштите, министар рада и борачко-инвалидске заштите д о н о с и

ПРАВИЛНИК О УТВРЂИВАЊУ ПРОЦЕНТА ВОЈНОГ ИНВАЛИДИТЕТА

Члан 1.

(1) Овим правилником уређује се начин утврђивања процента (оцјене) војног инвалидитета према степену тјелесног оштећења насталог усљед ране, повреде, озледе или болести задобијене под околностима релевантним у смислу прописа из области борачко-инвалидске заштите.

(2) Одредбе овог правилника примјењују се и приликом утврђивања процента војног инвалидитета за тјелесно оштећење настало усљед болести која се погоршала под околностима из става 1. овог члана, тако што се узима сразмјеран проценат од цјелокупног тјелесног оштећења у зависности од природе болести, њеног развоја, трајања и тежине ратних напора, односно напора при вршењу војне службе, као и у зависности од других околности које су у поједином случају утицале на погоршање болести.

Члан 2.

Процент војног инвалидитета утврђује се на основу одредаба овог правилника и Листе процената војног инвалидитета (у даљем тексту: Листа) која се налази у Прилогу број 1 овог правилника и чини његов саставни дио.

Члан 3.

(1) За орган или дио тијела који је у одређеној мјери оштећен, утврђује се по правилу проценат војног инвалидитета нижи од процента предвиђеног у Листи за потпуни губитак (ампутацију) тог органа, односно дијела тијела.

(2) Ако орган, односно дио тијела постоји, али је оштећен толико да је функционално потпуно неупотребљив, може се утврдити проценат војног инвалидитета предвиђен у Листи за потпун губитак (ампутацију) тог органа, односно дијела тијела.

Члан 4.

(1) Ако је војни инвалидитет настао као последица више рана, повреда, озледа или болести, проценти предвиђени у Листи за поједино оштећења организма не сабирају се него се као основ узима оштећење које повлачи највећи проценат, па се тај проценат повећава за 10% до 30%, с обзиром на утицај осталих оштећења на цијели организм, и то само ако је и за свако од тих оштећења у Листи предвиђено најмање од по 20%.

(2) Ако је за најмање два оштећења из става 1. овог члана у Листи утврђено од по 50% или више процената, а постоји изразито оштећење организма, односно више функција у организму, проценат по оштећењу за које је у Листи утврђен највећи проценат војног инвалидитета може се повећати и за преко 30%, а највише до 100% - друга категорија.

(3) Ако постоји четири или више оштећења из става 1. овог члана, за која је у Листи утврђено мање од по 50%, а најмање од по 20%, проценат војног инвалидитета за основно оштећење може се повећати и за 40%.

(4) Ако усљед свих оштећења из става 1. овог члана постоји такав инвалидитет због кога је војни инвалид непокретан и није у стању да врши основне физиолошке потребе без помоћи другог лица, одређује се 100% војног инвалидитета - прва категорија.

(5) Ако је војни инвалидитет настао као последица оштећења организма усљед више рана, повреда или озледа, али је за свако од тих оштећења у Листи предвиђено испод 20% војног инвалидитета, може се утврдити проценат војног инвалидитета од 20% до 30%, ако је усљед свих оштећења цијели организм оштећен за 20%, односно 30%.

Члан 5.

За војне инвалиде жене код којих постоје анатомска и функционална оштећења појединих дијелова тијела (ампутација, контрактура, парализа, скраћење потколенице или натколенице преко 3 цм, губитак ока, псеудоартроза, тешки варикозитети са елефантијазом, посттрауматска епилепсија, потпуна глувоћа, паркинсонизам, тешки остеомиелитис са фистулом), проценти предвиђени у Листи процената војног инвалидитета (у даљем тексту: Листа), која се налази у Прилогу број 1 овог правилника и чини његов саставни дио, повећавају се за 10% ако су мањи од 60%, односно повећавају се 20% - ако су 60% или већи од 60%, а највише до 100% - друга категорија.

Члан 6.

(1) АКО је код лица без једног парног органа под околностима вршења војне службе дошло до губитка или оштећења другог парног органа од најмање 60%, проценат оштећења се одређује као да је оштећење оба парна органа настало под тим околностима, при чему се проценат може одредити до 100% - прва категорија.

Ако је један парни орган оштећен или изгубљен под околностима вршења војне службе и по том основу утврђен проценат војног инвалидитета, а други парни орган је изгубљен или оштећен најмање 60% независно од тих околности, проценат војног инвалидитета се одређује за оштећење, односно губитак оба парна органа и умањује за 20%), а ако се за овакво оштећење организма у Листи предвиђа 100%) - прва категорија, одређује се 100% војног инвалидитета - друга категорија

(3) Као оштећење другог ока, у смислу ст. 1. и 2. овог члана, сматра се смањење функције ока за најмање једну половину (смањење вида најмање 5/10).

Члан 7.

Процент инвалидитета за ампутирану ногу или руку може се повећати за 10% ако је патрљак неподесан за ношење протезе.

Члан 8.

Ако се у случају ампутације екстремитета клиничким посматрањем и документованом анамнезом могу доказати неуризми са боловима и сметњама у фантомском уду или у случају каузалгије, проценат инвалидитета може се повећати за 10% до 30%.

Члан 9.

(1) Лицу које је као малољетник или као ратни заробљеник био изложен тешким животним условима за вријеме рата и због тога задобило оштећење организма психосоматског карактера, укупан проценат инвалидитета утврђен у складу са овим правилником и Листом може се повећати за 10% или 20%.

(2) Војном инвалиду који је у вријеме настанка инвалидитета био малољетан, а код кога је усљед оштећења организма по коме му је утврђен војни инвалидитет наступило психосоматско оштећење (поремећај), и то најкасније у року од годину дана од настанка инвалидитета, проценат војног инвалидитета утврђен у Листи може се повећати за 10% или 20%.

(3) Процент војног инвалидитета повећан у смислу ст. 1. и 2. овог члана може да износи највише 100% - друга категорија.

Члан 10.

(1) Болест чија је етиологија непозната или још није са сигурношћу утврђена, односно која је условљена ендеге-

ном или другом урођеном или стеченом склоношћу, не узима се у обзир за утврђивање војног инвалидитета.

(2) Изузетно, ако су се први знаци болести из става 1. овог члана појавили под околностима из члана 1. овог правилника или се здравствено стање у тим околностима знатно погоршало с обзиром на уобичајени ток болести, или су те околности ометале правилно лијечење, па се може сматрати да су убрзале неповољан развој болести, војни инвалидитет се може признати дјелимично.

(3) У болести из става 1. овог члана спадају: ендogene психозе, неурозе, посттрауматски стресни поремећај, епилепсије, амиотрофичка нервна обољења и мишићне дистрофије, мултипла склероза, дископатије и дегенеративна обољења кичменог стуба, дијабетес, есенцијалне хипертензије, урођене срчане мане, улкусна болест, реуматидни артритис, алергијска обољења, псоријаза, малигна обољења, психопатије, литијазе, полицистична обољења, као и сва друга обољења ендogene и непознате етиологије.

(4) Процент војног инвалидитета за малигне неопластичне процесе који су настали као посљедица ране, повреде или озљеде, као и због шећерне болести која је настала као посљедица ране, повреде или озљеде утврђује се без примјене ст. 1. и 2. овог члана.

Члан 11.

(1) Приликом оцјене војног инвалидитета, у смислу члана 10. ст. 2. и 3. овог правилника, узима се да је утицај околности вршења војне службе у рату у односу на остале факторе који условљавају болест дјелимичан од укупног тјелесног оштећења.

(2) Болести из члана 10. става 3. овог члана и максимални удио војног инвалидитета за те болести исказани су у табеларном приказу који се налази у Прилогу број 2 овог правилника који чини његов саставни дио.

(3) У случају да је неко од обољења из става 2. задобијено као директна посљедица ране, повреде или озљеде (малигно обољење, трауматска епилепсија, дијабетес) опјена војног инвалидитета врши се по општим правилима за оштећења настала услед ране, повреде или озљеде.

(4) У случају да је алергијско обољење (тачка 11. табеларног приказа) професионалног или контактнег типа, опјена војног инвалидитета врши се по општим правилима (у пуном проценту).

(5) Лјекарска комисија је дужна да у сваком конкретном случају оцијени колики је стварни удио војног инвалидите-та у укупном оштећењу организма, односно колики је војни инвалидитет, обавезно узимајући у обзир дужину војног ангажовања, односно дужину тог ангажовања до појаве болести, изложеност специфичним експозицијама (услови војног ангажовања) и године живота странке у вријеме војног ангажовања.

(6) За болести непознате етиологије које нису изричито предвиђене у табеларном приказу из става 2. овог члана, а нарочито за сва херидитарна, дегенеративна и психосоматска обољења, проценат војног инвалидитета и постојање узрочно-посљедичне везе утврђују се према принципу аналогije, сврставањем у најсроднију болест предвиђену у том табеларном приказу

Члан 12.

(1) Када је у питању вјештачење узрочно-посљедичне везе између вршења војне службе болести из члана 11. овог правилника и смрти, ради остваривања права на породичну инвалиднину, узима се да та веза постоји само ако су се прве појаве болести испојиле под околностима вршења војне службе, односно у вријеме вршења те службе, ако је дужина војног ангажовања до појаве болести довољна за претпоставку да је то ангажовање могло знатно допринијети њеном настанку, ако је смрт непосредна посљедица те болести и ако је до смртног исхода дошло у року прописаном законом.

(2) Услови из става 1. овог члана морају бити кумулативно испуњени.

(3) Болести које су изузете по члану 11. став 1, а побројане су у т. 13. и 14. табеларног приказа, као и све погоршане болести не могу се опште узимати у обзир за утврђивање узрочно-посљедичне везе из става 1. овог члана.

Члан 13.

Приликом оцјене војног инвалидитета ожиљци се узимају у обзир само ако ометају (умањују) функцију неког органа или ако су проузроковали нагрђеност.

Члан 14.

Процент војног инвалидитета због упале зглобова утврђује се на исти начин као и за трауме зглобова, односно као за обољења срца проузрокована упалом зглобова.

Члан 15.

(1) Приликом опјене војног инвалидитета не узимају се у обзир оштећења која су посљедица старења, као ни стручна спрема, занимање, материјално стање, обдареност, пол и друга лична својства лица, уколико овим правилником није другачије прописано.

(2) Приликом оцјене војног инвалидитета не узимају се у обзир ни оштећења која би се по природи болести погоршала.

Члан 16.

(1) Процент војног инвалидитета утврђује се по правилу трајно.

(2) Ако постоје изгледи да ће се здравствено стање у знатној мјери побољшати примјеном било ког медицинског метода или ако лијечење није завршено, проценат војног инвалидитета утврђује се привремено, за период до двије године.

(3) Процент војног инвалидитета утврђује се привремено и када је то изричито прописано у Листи.

(4) Привремена оцјена војног инвалидитета може се утврдити само једанпут.

Члан 17.

Ако тјелесно оштећење није предвиђено овим правилником, односно Листом, проценат инвалидитета утврђује се аналогном примјеном тих прописа које се односе на слична или сродна оштећења.

Члан 18.

Листом се утврђују појединачно (по тачкама) тјелесна оштећења и проценти инвалидитета за сваку од њих, те посебна правила за утврђивање војног инвалидитета за нека од њих.

Члан 19.

Овај правилник примјењује се и у поступку за признавање права у области заштите цивилних жртава рата у складу са чланом 10. ст. 3. и 4. Закона о заштити цивилних жртава рата ("Службени гласник Републике Српске", бр. 25/93, 32/04, 37/07, 60/07 и 118/09).

Члан 20.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о утврђивању процента војног инвалидитета ("Службени гласник Републике Српске", број 22/93).

Члан 21.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 16-01-56-236/2010
19. марта 2010. Године
Бања Лука

Министар,
Раде Ристовић, с.р.